

У нашій державі ця робота довгий час знаходилася лише на стадії становлення. Суттєві зрушення в стані інформатики відбулися в початковій освіті України в 2001-2002 роках. Саме в цей період організовується експеримент в школах м. Києва по запровадженню експериментальних курсів «Комп'ютерна азбука» (1 клас, автори Белкіна Е.В. і Козленко О.Г.) та «Сходинки до інформатики» (2,3,4 класи, автори Колесніков С.Я., Ломаковська Т.В., Ривкінд Ф.М., Ривкінд Й.Я.). В 2005 році навчальний комплекс «Сходинки до інформатики» пройшов експертну оцінку Міністерство освіти і науки України і рекомендований до використання у загальноосвітніх навчальних закладах. Комплект підручників «Сходинки до інформатики» має поурочну будову. Це збірник казкових оповідань, які в доступній і цікавій формі розкривають зміст нових понять, і фактів. Крім оповідань, ці посібники вміщують вказівки до використання комп'ютерної підтримки та розділ «Для розумників і розумниць», в якому вміщуються логічні завдання.

Електронним навчально-методичним комплексом можна вважати комплект «Інфомандри. 5 клас» (Казанцева О.П., 2011 р.), до складу якого входить підручник, робочий зошит і диск, який містить тренажери, тести, шаблони завдань, презентації до уроків та методичний посібник для вчителя. В ігровій формі учні 5 класу подорожуватимуть до комп'ютерного класу, допоможуть козакам вибрати комп'ютер, потраплять до міста Windows, де навчатися працювати в операційній системі. Далі подорож стане ще цікавішою – учні відвідають місто Paint, щоб навчитися малювати, та допоможуть козакам скласти листа у програмі Word. Такий підхід щодо вивчення інформатики значно підсилює пізнавальний інтерес дітей, спонукає їх до активної діяльності на уроках, сприяє появі інтересу до вивчення інформатики і в тих учнів, яким не вдається легко засвоювати навчальний матеріал.

Аналіз існуючих електронних навчально-методичних комплексів з інформатики виявив недостатню їх кількість, особливо для основної і старшої школи. Тому й досі актуальним є питання про створення таких комплексів для вивчення не лише інформатики, а й інших шкільних предметів.

Література

1. Казанцева О.П. Інфомандри. 5 клас. [Комплект]: Вид-во ВНУ. – 2011. – 120 с.
2. Клокар Н.І. Організаційно-педагогічні засади створення електронних навчально-методичних комплексів для учнів // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – №6 (20).
3. Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць. Випуск 4: В 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2004. – Т. 3: Теорія та методика навчання інформатики. – 351 с.
4. <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/345428.html>
5. http://www.referatcentral.org.ua/information_load.php?id=1393
6. <http://n-z-d.com/articles/82-article2.html>

Наталія Шамшина

*Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, м. Суми
shamichek@ukr.net*

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ НОВОГО ПОКОЛІННЯ ОФІСНИХ ПРОГРАМ

Сучасне поняття професійної компетентності вчителя включає базову ІКТ-компетентність [1], яка, між іншим, означає наступне: вміння застосовувати на професійному рівні засоби офісних технологій для створення дидактичних матеріалів, зокрема пакет офісних програм для обробки інформації.

Підготовка з курсу ІКТ (Інформаційні та Комунікаційні технології) у вищих навчальних закладах дозволяє виробити та закріпити потрібні навички. Однак програмне забезпечення у світі швидко змінюється. Нові, більш досконалі версії програм дозволяють зручніше оперувати даними, користуватись новими функціями, раціонально зберігати файли даних на електронних носіях. Останнім часом Інтернет-технології поєднуються з офісними технологіями обробки даних. Підтримувати ІКТ-компетентність на належному рівні дозволяє система курсів підвищення кваліфікації, на яких потрібно постійно та систематично удосконалювати вміння, навчатися новим програмам. Але іноді не завжди зручно, або взагалі неможливо відвідувати такі курси, наприклад для вчителя, який працює у сільській школі. Вчителю необхідні навички самостійного опанування програмного забезпечення, необхідна спроможність легко переходити до використання нових версій знайомих програм, необхідна відкритість всьому новому, більш досконалому та прогресивному для того щоб, шляхом самоосвіти підтримувати професійну компетентність.

Організація навчального процесу у ВНЗ повинна сприяти формуванню потрібних навичок та рис характеру. При вивченні курсу інформатики крім основних напрямків постає завдання виробити наступні навички та вміння:

- навички опанування новим програмним забезпеченням;

- навички застосування на практиці різних версій програм;
- навички застосування програм альтернативних виробників;
- усвідомлення переваг та недоліків різних програм однакового призначення;
- зменшення або уникнення психологічного бар'єру використання незнайомого програмного забезпечення.

Для виконання таких завдань найкраще використати програмні продукти, які вже добре знайомі та є програмами загального призначення, наприклад офісні пакети MS Office і його різні версії та пакет OpenOffice.

Офісний пакет OpenOffice може вільно встановлюватися і використовуватися в школах, офісах, вузах, домашніх комп'ютерах, державних, бюджетних і комерційних організаціях в установах Росії та країн СНД згідно GNU General Public License. OpenOffice часто виступає в якості одного з перших продуктів програмного забезпечення, що встановлюються на комп'ютери підприємств при міграції на вільне або безкоштовне програмне забезпечення. Існує версія пакету для операційних систем сімейства Microsoft Windows з можливістю використання без установки, що дозволяє запускати пакет, наприклад, з флеш-накопичувача [3].

В останні роки європейські країни активно впроваджують OpenOffice як основний офісний пакет для державних організацій. Так, наприклад, в 2008 році МЗС Німеччини встановило OpenOffice на свої десктопи, завершився перехід на OpenOffice Міністерства юстиції Бельгії, а в 2009 – поліція Франції повідомила про економію завдяки Open Source-додатків (у їх числі був і OpenOffice). Було оголошено про перехід на OpenOffice адміністрації Амстердама та ряду бельгійських міст. Серед великих російських організацій, що використовують OpenOffice, Ростелеком з 2007 року і Федеральна служба судових приставів з 2009 року. Згідно з дослідженням, проведеним німецькою компанією Webmasterpro на початку 2010 року, OpenOffice і його похідні офісні пакети встановлені на 21% комп'ютерів німецьких користувачів [3]. В Україні OpenOffice включено у навчальну програму курсу інформатики у школах та ВНЗ. Можна передбачити у майбутньому розповсюдження та широке застосування пакету OpenOffice.

Що стосується різних версій пакету MS Office: MS Office 2003, MS Office 2007 та MS Office 2010, їх розповсюдження не підлягає сумнівам. На домашніх персональних комп'ютерах встановлений як правило MS Office 2007, все частіше зустрічається пакет MS Office 2010. В офісах та державних установах часто використовують пакет MS Office 2003.

Склад офісних пакетів MS Office та OpenOffice типовий і дуже схожий один на одного [2]. За допомогою цих пакетів можна виконувати практично усі операції обробки даних в офісі. Для вчителя це можливість швидко та якісно підготувати дидактичні матеріали (презентації, графічні ілюстрації, списки, таблиці, діаграми, графіки, текстові матеріали та ін.), підготувати звіти та аналізувати свою діяльність, виконувати розрахунки, підбивати підсумки. Склад та призначення компонентів пакетів, а також альтернативні програми інших виробників представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Склад офісних пакетів

Призначення	OpenOffice	MS Office	Альтернативні програми
Текстовий процесор і візуальний редактор HTML	Writer	Microsoft Word	Pages AbiWord KWord
Табличний процесор	Calc	Microsoft Excel	Numbers Gnumeric KSpread
Програма підготовки презентацій	Impress	Microsoft PowerPoint	Keynote KPresente
СУБД	Base	Microsoft Access	Kexi Oracle
Векторний графічний редактор	Draw	Microsoft Visio	Microsoft Expression Design Adobe Illustrator CorelDRAW Kivio Dia
Редактор формул	Math	MathType	Microsoft Equation Tools KFormula

Процес навчання з курсу ІКТ у Сумському державному педагогічному університеті враховує особливості вивчення офісних програм нового покоління та поставлені завдання і має відповідну організацію. На лекціях розглядаються лише теоретичні положення, принципи опрацювання даних та

основні правила роботи з ними, а на практиці вивчається конкретне програмне забезпечення. Інтерфейс, алгоритми дій, деякі особливості роботи програми студенти вивчають самостійно вдома або під наглядом викладача у дисплейному класі. Пакет OpenOffice, його версії StarOffice та LibreOffice вивчаються на окремих лабораторних заняттях у курсі ІКТ. При вивченні окремих тем, наприклад «Текстовий процесор», «Електронні таблиці» на лабораторних заняттях з інформатики студенти застосовують різні версії пакету MS Office: MS Office 2003, MS Office 2007, які встановлено на кожному комп'ютері у дисплейних класах.

Безумовно це збільшує обсяг самостійної роботи студентів, однак при цьому є своєрідні «плюси». При виконанні лабораторних робіт студенти привчаються використовувати різні версії пакету, обирають більш зручні для себе, з'ясовують відмінності версій та і їх функціональність. Отримують навички самостійного вивчення програмного забезпечення. На рівні підсвідомості у студентів зникає страх перед невідомими програмами, виникає бажання ознайомитись з більш сучасними програмними продуктами, підвищується мотивація до пізнавальної діяльності.

Завдання більш глибокого та досконалого вивчення офісних програм нового покоління ставиться у курсових роботах, де студенти займаються науково-дослідною діяльністю та творчими розробками з методики вивчення цих програм у школі. Курсові роботи, такі як «Порівняння офісних пакетів програм», «Вивчення OpenOffice у старшій школі» та ін., містять аналіз та порівняльні характеристики програмних пакетів, таблиці відповідності операцій з даними у різних версіях програм, методичні розробки для більш легкого засвоєння інтерфейсу та правил роботи з документами.

Досвід показує, що сучасне покоління легше сприймає необхідність використовувати нове та більш досконале програмне забезпечення у професійній діяльності, швидше отримує навички опанування незнайомими програмами. Все це допоможе в майбутньому підтримувати на належному рівні ІКТ-компетентність та піде на користь будь якому фахівцю. Самостійне опанування нового програмного забезпечення є одним із шляхів формування професійних компетентностей.

Література

1. Будникова Г. «Профессиональная компетентность учителя», 2008, [pedsovet.org/ forum/topic4267.html](http://pedsovet.org/forum/topic4267.html)
2. Основы работы в OpenOffice. Общая редакция: G. Roderick Singleton. Интернет университет информационных технологий. intuit.ru/department/office/openofficebasics
3. <http://ru.wikipedia.org/wiki/OpenOffice.org>

Катя Шарай

*Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, м. Суми
Науковий керівник – Семеніхіна О.В.*

ІНТЕРАКТИВНА ДОШКА ЯК ЗАСІБ НАВЧАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

На сучасному етапі модернізації освіти спостерігається широке застосування нових інформаційних технологій. Останнім часом у деяких навчальних закладах України дедалі частіше з'являються найсучасніші інструменти для створення нового освітнього середовища. Ці інструменти дають змогу вчителю зробити урок динамічним, інформаційно насиченим.

Потужним технічним засобом втілення мультимедійних технологій є інтерактивний програмно-технологічний навчальний комплекс на основі SMART Board. Він відомий під назвою «інтерактивна дошка».

Програмно-апаратний комплект "інтерактивна дошка" – це сучасний мультимедіа-засіб, який, поєднуючи всі властивості традиційної шкільної дошки [2]:

- має ширші можливості графічного коментування екранних зображень;
- дозволяє одночасно контролювати і проводити моніторинг роботи всіх учнів класу;
- за рахунок збільшення потоку інформації, що демонструється, дає можливість збільшити навчальне навантаження кожного учня класу;
- дозволяє забезпечити ергономічність навчання;
- має перспективу створення нових мотиваційних передумов навчання;
- дозволяє вести навчання у діалогічній формі;
- навчати за інтенсивними методиками з використанням кейс-методів.

Програмне забезпечення для інтерактивної дошки (SMART BoardSoftware) включає наступні інструменти:

- записник (SMART Notebook);
- засіб відеозапису (SMART Recorder);
- відеоплеєр (SMART VideoPlayer);
- додаткові (маркерні) інструменти (FloatingTools);